SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG CÀ MAU
CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ BẢO VỆ THỰC VẬT

Số: 1060/TBVTV
V/v hướng dẫn xử lý, chăm sóc lúa trên đất nuôi tôm bị ngộ độc mặn

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Cà Mau, ngày 29 tháng 10 năm 2026

Kính gửi:

- Trung tâm Khuyến nông tỉnh Cà Mau;
- Trạm Trồng trọt và BVTV Khu vực Cà Mau; Bạc Liêu;
- UBND các xã, phường có sản xuất lúa tôm (Danh sách kèm theo).

Căn cứ Thông báo số 381/TB-SNNMT ngày 10 tháng 7 năm 2026 của Sở Nông nghiệp và Môi trường về việc hướng dẫn lịch thời vụ xuống giống và cơ cấu giống lúa cho sản xuất lúa – tôm năm 2026–2027 trên địa bàn tỉnh Cà Mau;

Qua kiểm tra thực tế đồng ruộng, hiện nay, diện tích lúa – tôm trên địa bàn tỉnh chủ yếu đang ở giai đoạn mạ đến đẻ nhánh. Độ mặn đo được trong ruộng và ngoài kênh dao động từ 0,6–2,2‰. Theo thông tin dự báo của Trung tâm Khí tượng Thủy văn tỉnh Cà Mau, mùa mưa năm 2026 có khả năng kết thúc sớm, vào giữa tháng 11 năm 2026.

Trong thời gian tới, lượng mưa có xu hướng giảm, kết hợp với thời tiết nắng nóng làm gia tăng lượng nước bốc hơi và thoát hơi nước, dẫn đến nguy cơ tích tụ muối, làm tăng độ mặn trong đất và nước ruộng. Đây là điều kiện bất lợi đối với sinh trưởng, phát triển của cây lúa, nhất là ở giai đoạn mạ và đẻ nhánh; nếu không được phát hiện, xử lý kịp thời, cây lúa có thể bị ngộ độc mặn, sinh trưởng kém, giảm khả năng đẻ nhánh, ảnh hưởng đến năng suất và sản lượng lúa trong vụ mùa.

Để chủ động phòng ngừa, hạn chế thiệt hại do ngộ độc mặn gây ra, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật dự báo nguy cơ phát sinh ngộ độc mặn trên cây lúa sản xuất theo mô hình lúa – tôm trong vụ mùa 2026–2027 và hướng dẫn một số biện pháp kiểm tra, xử lý, chăm sóc, phục hồi và tăng cường khả năng chống chịu mặn của cây lúa như sau. *(Phụ lục Hướng dẫn kèm theo)*.

Đồng thời Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị các cơ quan, đơn vị và địa phương quan tâm phối hợp triển khai thực hiện một số nội dung sau:

1. Đối với UBND các xã, phường có sản xuất lúa – tôm.

- Chỉ đạo các phòng chuyên môn, Trung tâm Công ích và các đơn vị có liên quan, phối hợp với các tổ chức đoàn thể, hợp tác xã, tổ hợp tác tăng cường tuyên truyền, hướng dẫn nông dân thường xuyên kiểm tra độ mặn trong ruộng và nguồn nước cấp; theo dõi chặt chẽ tình hình sinh trưởng, phát triển của cây lúa để chủ động phát hiện sớm các biểu hiện bất thường, kịp thời áp dụng các biện pháp xử lý phù hợp theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn.

- Tuyên truyền, vận động nông dân chủ động quản lý nguồn nước, tận dụng nguồn nước ngọt khi có điều kiện, hạn chế đưa nước có độ mặn cao vào ruộng; thực hiện các biện pháp chăm sóc, phục hồi cây lúa phù hợp với từng giai đoạn sinh trưởng và điều kiện thực tế tại địa phương, hạn chế nguy cơ lúa bị ngộ độc mặn trên diện rộng.

2. Đối với Trung tâm Khuyến nông

Phối hợp với Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật, các đơn vị chuyên môn và địa phương tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền, hướng dẫn kỹ thuật chăm sóc, phục hồi cây lúa bị ảnh hưởng bởi độ mặn; phổ biến các biện pháp quản lý nước, sử dụng phân bón hợp lý và các giải pháp kỹ thuật phù hợp nhằm giúp cây lúa sinh trưởng, phát triển tốt, hạn chế thiệt hại do điều kiện bất lợi gây ra

3. Đối với các Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật khu vực Cà Mau và Bạc Liêu

- Chủ động phối hợp với các địa phương kiểm tra, theo dõi tình hình sản xuất lúa – tôm, diễn biến độ mặn trong ruộng và ngoài kênh, tình hình sinh trưởng của cây lúa; kịp thời phát hiện, đánh giá mức độ ảnh hưởng và hướng dẫn nông dân áp dụng các biện pháp xử lý, chăm sóc, phục hồi phù hợp với điều kiện thực tế

- Tăng cường công tác thông tin, cảnh báo nguy cơ ngộ độc mặn; tổng hợp tình hình phát sinh, diện tích bị ảnh hưởng và kết quả xử lý tại địa bàn phụ trách, báo cáo Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật để theo dõi, chỉ đạo kịp thời

Trong quá trình thực hiện, nếu phát sinh khó khăn, vướng mắc hoặc xuất hiện tình huống bất thường, đề nghị các đơn vị, địa phương kịp thời liên hệ Trạm Trồng

trọt và Bảo vệ thực vật phụ trách địa bàn hoặc Phòng Trồng trọt và Bảo vệ thực vật để được hướng dẫn, hỗ trợ xử lý.

Thông tin liên hệ:

- Ông Phạm Trường Giang, Trưởng phòng Trồng trọt và Bảo vệ thực vật: 0919.325.980.

- Ông Nguyễn mạnh Trung, Phó Trưởng phòng Trồng trọt và Bảo vệ thực vật: 0849.938.760.

- Bà Lê Kiêu Hiếu, Phó Trưởng phòng Trồng trọt và Bảo vệ thực vật: 0939.133.281.

- Bà Võ Ngọc Hân, Trưởng Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật khu vực Bạc Liêu: 0919.768.510.

Ông Trần Văn An, Trưởng Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật khu vực Cà Mau: 0919.586.830

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị các cơ quan, đơn vị và địa phương quan tâm phối hợp, chỉ đạo triển khai thực hiện nhằm chủ động phòng ngừa, hạn chế thiệt hại do ngộ độc mặn, bảo vệ sản xuất lúa – tôm vụ mùa 2026–2027 trên địa bàn tỉnh./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- BGĐ Sở Nông nghiệp và Môi trường (b/c);
- Lưu VT, TTBVTV.

CHI CỤC TRƯỞNG

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG TỈNH CÀ MAU
CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ BẢO VỆ THỰC VẬT

Nguyễn Trần Thức

DANH SÁCH CÁC ĐỊA PHƯƠNG NHẬN VĂN BẢN

STT	Tên cơ quan
	Các xã, phường
1	Uỷ ban nhân dân phường Giá Rai
2	Uỷ ban nhân dân phường Láng Tròn
3	Uỷ ban nhân dân xã Hồng Dân
4	Uỷ ban nhân dân xã Ninh Quới
5	Uỷ ban nhân dân xã Ninh Thạnh Lợi
6	Uỷ ban nhân dân xã Phước Long
7	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Phước
8	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Thanh
9	Uỷ ban nhân dân xã Phong Hiệp
10	Uỷ ban nhân dân xã Vĩnh Lộc
11	Ủy ban nhân dân phường An Xuyên
12	Ủy ban nhân dân phường Lý Văn Lâm
13	Ủy ban nhân dân phường Tân Thành
14	Ủy ban nhân dân xã Tân Lộc
15	Ủy ban nhân dân xã Thới Bình
16	Ủy ban nhân dân xã Trí Phải
17	Ủy ban nhân dân xã Biển Bạch
18	Ủy ban nhân dân xã Hồ Thị Kỹ
19	Ủy ban nhân dân xã Khánh An
20	Ủy ban nhân dân xã Khánh Lâm
21	Ủy ban nhân dân xã Nguyễn Phích
22	Ủy ban nhân dân xã U Minh
23	Ủy ban nhân dân xã Khánh Bình
24	Ủy ban nhân dân xã Trần Văn Thời
25	Ủy ban nhân dân xã Lương Thế Trân
26	Ủy ban nhân dân xã Hưng Mỹ
27	Ủy ban nhân dân xã Phong Thạnh

HƯỚNG DẪN XỬ LÝ NGỘC ĐỘC MẶN, CHĂM SÓC PHỤC HỒI VÀ TĂNG CƯỜNG CỦA CÂY LÚA TRONG VỤ LÚA TÔM 2026 - 2027

1. BIỆN PHÁP PHÒNG NGỪA LÚA BỊ NGỘ ĐỘC MẶN

Khuyến cáo bà con ngay từ đầu vụ chủ động tận dụng nguồn nước mưa để rửa mặn cho ruộng lúa. Khi có đủ nước ngọt, cho nước vào ruộng, ngâm từ 2–3 ngày rồi tháo cạn; thực hiện 2–3 lần tùy điều kiện thực tế nhằm giảm độ mặn trong đất, tạo điều kiện thuận lợi cho cây lúa sinh trưởng, phát triển và hạn chế nguy cơ ngộ độc mặn. Lưu ý kiểm tra độ mặn của nguồn nước trước khi đưa vào ruộng.

2. BIỆN PHÁP XỬ LÝ KHI LÚA CÓ DẤU HIỆU NGỘ ĐỘC MẶN

2.1 Nhận biết triệu chứng

- Thường gặp ở những ruộng chưa được rửa mặn tốt hoặc những khu vực nước bên ngoài sông, kênh còn độ mặn.

- Triệu chứng: Chóp lá lúa bị khô và quắn lại và cháy dần xuống dưới, lá non có thể chuyển sang màu trắng hoặc vàng cam, trên gân lá xuất hiện nhiều vệt nâu đỏ.

Rễ lúa suy yếu, không phát triển, từ đó cây mất khả năng hút nước và chất dinh dưỡng. Nếu giai đoạn còn nhỏ sẽ làm cây sinh trưởng chậm, giảm khả năng đẻ nhánh, cây suy yếu dần và giai đoạn lúa trổ bông giảm khả năng thụ phấn, giảm năng suất của cây. Đặc biệt, một số trường hợp nặng dẫn đến tình trạng cây suy yếu, giảm khả năng sinh trưởng và chết cây.

Hình ảnh: Hiện tượng cây lúa bị vàng lá, đẻ nhánh kém do ngộ độc mặn,

2.2 Biện pháp quản lý nước, rửa mặn, chăm sóc phục hồi cho cây lúa khi có biểu hiện ngộ độc:

- Thường xuyên theo dõi thông tin dự báo thời tiết, tình hình mưa và diễn biến xâm nhập mặn; tăng cường thăm đồng, kiểm tra độ mặn trong ruộng và nguồn nước cấp để chủ động xử lý kịp thời, hạn chế tác động bất lợi của mặn đến cây lúa.

- Đối với ruộng lúa giai đoạn mạ - đẻ nhánh: Khi có đủ nguồn nước ngọt, tiến hành đưa nước vào ruộng, duy trì mực nước phù hợp, tránh ngập sâu gây ảnh hưởng đến cây mạ; ngâm 2–3 ngày rồi tháo nước, sau đó bổ sung nước ngọt trở lại. Việc thay nước nên thực hiện 2–3 lần trong 30 ngày sau sạ, tùy điều kiện nguồn nước và mức độ nhiễm mặn. Bón phân đợt 1 khi cây lúa sinh trưởng ổn định, có dấu hiệu phục hồi.

- Trường hợp ruộng bị khô nước: Khi nguồn nước sông, kênh có độ mặn dưới 2‰, có thể xem xét bơm nước vào ruộng để duy trì độ ẩm, hạn chế muối tích tụ trong đất làm gia tăng độ mặn, ảnh hưởng đến sinh trưởng của cây lúa giai đoạn đầu vụ. Mực nước cần điều chỉnh phù hợp với chiều cao cây lúa, tránh ngập sâu gây hại cây mạ. Có thể sử dụng các sản phẩm hỗ trợ giảm stress cho cây lúa theo hướng dẫn trên nhãn, như sản phẩm chứa hoạt chất Brassinolide *(Brano 0.01SL, NYO 0.01SL,…)* hoặc bón Super Humic (*1,0 – 2,0 kg/ha*) hoặc phun qua lá phân KNO_3 (*1,0 - 1,5 kg/ha*) trước khi bơm nước lợ vào ruộng 1 ngày.

2.3 Biện pháp tăng cường khả năng chịu mặn cho lúa:

Đối với vùng bị nhiễm mặn dưới 3‰: Ngoài biện pháp tích nước ngọt rửa mặn, còn áp dụng các biện pháp như sau:

Khi phát hiện cây lúa có biểu hiện bị ngộ độc mặn *(cháy chóp lá, khô đọt non, chóp đọt non có biểu hiện trắng, chết cây)*, phải khẩn trương bón vôi CaO, $CaSO_4$ với liều lượng 300 - 350 kg/ha. Sau khi bón vôi khoảng 2 - 3 đêm thì rút cạn nước ruộng *(nhằm đưa lượng mặn trong ruộng ra ngoài)* và thay nước mới.

Nếu không sử dụng vôi thì bà con có thể tháo cạn nước ruộng, sau đó bơm nước trở lại ruộng, đồng thời bổ sung sản phẩm điều hòa sinh trưởng hỗ trợ giảm stress có hoạt chất Brassinolide hoặc bón Super Humic (*1,0 - 2,0 kg/ha*) kết hợp với bón khoảng 300 kg/ha phân lân. Khoảng 5 ngày sau, kiểm tra thấy lúa ra lá và rễ mới thì chứng tỏ lúa đã phục hồi.

Lưu ý: Để giúp lúa phục hồi nhanh và đẻ chồi mạnh, nông dân có thể phun định kỳ 5 - 7 ngày/lần ở các giai đoạn cây lúa chế phẩm tăng cường khả năng chống chịu mặn hoạt chất Brassinosteroid (*Brano 0.01SL, NYO 0.01SL,…)*, hoặc các loại phân bón lá Comcat 150WP, Super Humic...

Bà con nông dân thường xuyên kiểm tra nước ở sông hoặc kênh, nếu thấy nước ngọt tranh thủ lấy nước vào, nhằm tận dụng lượng nước ngọt trên kênh và nước mưa sẵn có để rửa mặn triệt để.

Trước khi kết thúc mùa mưa, chủ động tích trữ nguồn nước ngọt để phục vụ sản xuất, duy trì độ ẩm đất, hạn chế muối tích tụ và giảm nguy cơ ảnh hưởng đến sinh trưởng, phát triển của cây lúa trong các giai đoạn tiếp theo./.